

Riktlinjer för prövning och tillsyn

Enligt alkohollagen, lag om tobak och tobaksliknande produkter, lag om tobaksfria nikotinprodukter samt lagen om handel med receptfria läkemedel

Fastställt av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

För revidering ansvarar: Bygg- och miljönämnden

För ev. uppföljning ansvarar: Bygg- och miljönämnden

Dokumentet gäller för: Bräcke kommun och Ånge kommun

Diarienummer: MH-2023-818

KSK 2024/157 44

Bräcke
kommun

Ånge
kommun

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Innehåll

Allmänt.....	4
Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen.....	4
Typer av serveringstillstånd.....	4
Ansökan och handläggning.....	8
Kunskapsprov.....	11
Serveringstider.....	12
Serveringsansvarig.....	12
Avgifter.....	12
Handläggningstider.....	13
Dödsfall.....	13
Konkurs.....	13
Sanktioner.....	13
Restaurangrapport.....	14
Riktlinjer vid tillsyn av serveringstillstånd.....	14
Riktlinjer för anmälan och tillsyn av öl klass II.....	15
Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt tobakslagen.....	16
Olika typer av tillstånd.....	16
Ansökan.....	16
Finansiering.....	17
Lämplighetskrav.....	17
Lokal.....	17
Egenkontrollprogram.....	17
Yttranden från andra myndigheter.....	18
Dödsbo.....	18
Konkurs.....	18
Karenstid.....	18
Marknadsföring.....	18
Tillsyn.....	19
Förändringar i verksamheten.....	19
Sanktioner.....	19
Handläggningstider.....	19
Avgifter.....	20

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare	20
Tillsyn rökfria miljöer	21
Riktlinjer för anmälan och tillsyn enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter	21
Egenkontrollprogram	22
Ålderskrav	22
Märkning	22
Marknadsföring	22
Tillsyn	22
Sanktioner	22
Avgifter	23
Riktlinjer för anmälan och tillsyn enligt lag om handel med receptfria läkemedel	23
Överklagande	23
Kontakt	23

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Allmänt

I Bräcke och Ånge kommun har den gemensamma bygg- och miljönämnden sedan 1 januari 2023 ansvaret för handläggning, tillstånd och tillsyn gällande serveringstillstånd samt försäljning inom detaljhandel av folköl, tobak och tobaksliknande produkter, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare, tobaksfria nikotinprodukter, rökfria miljöer samt receptfria läkemedel.

Vid varje ansökan som inkommer prövas dessa individuellt, besluten ska vara objektiva, rättssäkra och inte diskriminerande. De kommunala riktlinjerna ämnar till att säkerställa likabehandling för de sökande samt förutse om en planerad verksamhet kan beviljas tillstånd. Riktlinjerna utgör ett komplement till aktuella lagstiftningar och bör revideras regelbundet.

Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt alkohollagen

Bräcke och Ånge bygg- och miljöförvaltning handlägger ärenden gällande serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622), alkoholförordningen (2010:1636) och anslutande föreskrifter. Alkohollagen är en skyddslagstiftning som finns till för att begränsa alkoholens negativa påverkan på människor och miljö. Detta betyder också att denna skyddslagstiftning som värnar om människors hälsa har företräde gentemot det företagspolitiska och näringspolitiska.

Att få ett serveringstillstånd för med sig ett stort ansvar. Sökanden ska vara lämplig för den ansvarsfulla uppgiften att servera alkoholdrycker och bör utöver lagens krav på lämplighet och skötsamhet aktivt arbeta med att minimera alkoholens negativa effekt på omgivningen. Serveringsbestämmelserna 3 kap 5 § alkohollagen bygger på kravet att försäljning av alkoholdrycker ska skötas på ett sätt att skador i möjligaste mån förhindras. Tillståndskravet ska bidra till att endast seriösa verksamheter beviljas tillstånd.

Den sökande har bevisbördan och ska inkomma med alla handlingar och klargöranden som krävs för prövningen av ansökan.

Typer av serveringstillstånd

Ett serveringstillstånd kan sökas för servering till allmänheten, till förening, företag, eller annat slutet sällskap. Vidare kan ett serveringstillstånd gälla året runt, årligen för en specifik tidsperiod eller vid enstaka tillfällen. Serveringstillståndet kan gälla spritdrycker, vin, öl, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycklikande preparat.

Stadigvarande tillstånd till allmänheten

Stadigvarande tillstånd kan sökas för hela året eller för en begränsad tid, säsong. Den här typen av tillstånd gäller tills vidare om inga andra villkor gällande provotid inkluderas.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Vid förändringar i verksamheten ska en anmälan göras till kommunen, i förväg. Detta kan handla om exempelvis ändrade ägarförhållanden, förändring i styrelsen eller förändring i verksamhetens inriktning. Anmälan ska även ske då verksamheter gör ett avbrott eller läggs ner.

Tillsammans med ansökan ska sökande inkomma med:

- Kvitto på inbetald provningsavgift
- Intyg från Skatteverket gällande moms- och arbetsgivarregistrering
- Hyreskontrakt/köpeavtal för serveringsstället
- Brandskyddsdokumentation
- Finansieringsplan och budget
- Personer med betydande inflytande, exempelvis registreringsbevis från bolagsverket (max tre månader gammalt)
- Ägarförhållanden, handlingar som visar vilka personer som äger bolaget. Exempelvis aktiebok, bolagsavtal för handelsbolag och styrelseprotokoll samt stadgar för föreningar
- Verksamhetsbeskrivning
- Ritningar över lokalen, samt ange maxantal och sittplatser på respektive yta
- Anmälan om serveringsansvarig personal
- Intyg om kunskap i alkohollagen (kunskapsprovet), alternativt boka tid för att skriva prov
- Meny gällande matutbud samt alkoholfria dryckesalternativ

Stadigvarande tillstånd till slutet sällskap

Slutet sällskap innefattar en grupp människor som på förhand är känd, genom ett gemensamt intresse exempelvis en förening eller företag. En gästlista ska kunna redovisas i samband med ansökan om serveringstillstånd. För övrigt gäller samma regler enligt alkohollagen vilket gäller för stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten.

För denna typ av serveringstillstånd är marknadsföring, exempelvis i sociala medier, inte tillåten.

Stadigvarande cateringstillstånd för slutet sällskap ska ha eget kök för tillredning av mat. Vid varje tillfälle ska anmälan av lokal för servering ske till kommunen för godkännande innan aktuellt tillfälle. Lokalen som anmäls ska vara godkänd ur ett brandskyddsperspektiv. Vid all catering med serveringstillstånd krävs att personalen stannar kvar tills sista gästen har druckit upp sin alkohol.

Tillsammans med ansökan ska sökande inkomma med:

- Kvitto på inbetald provningsavgift
- Intyg från Skatteverket gällande moms- och arbetsgivarregistrering
- Hyreskontrakt/köpeavtal för serveringsstället
- Brandskyddsdokumentation
- Finansieringsplan och budget
- Personer med betydande inflytande, exempelvis registreringsbevis från bolagsverket, max tre månader gammalt.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

- Ägarförhållanden, handlingar som visar vilka personer som äger bolaget. Exempelvis aktiebok, bolagsavtal för handelsbolag och styrelseprotokoll samt stadgar för föreningar
- Verksamhetsbeskrivning
- Ritningar över lokalen, samt ange maxantal och sittplatser på respektive yta
- Anmälan om serveringsansvarig personal
- Intyg om kunskap i alkohollagen (kunskapsprovet), alternativt boka tid för att skriva prov
- Meny gällande matutbud samt alkoholfria dryckesalternativ

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan beviljas max 12 gånger per år utan att anses som regelbunden verksamhet, en tillfällig period beviljas till längst 2 månader. Detta för att skydda mot osund konkurrens inom restaurangnäringen.

Tillredd mat ska alltid tillhandahållas.

Tillsammans med ansökan ska sökande inkomma med:

- Kvitto på inbetald prövningsavgift
- Hyreskontrakt/köpeavtal/dispositionsrätt för serveringsstället
- Brandskyddsdocumentation
- Budget
- Personer med betydande inflytande, exempelvis registreringsbevis från bolagsverket, max tre månader gammalt.
- Ägarförhållanden, handlingar som visar vilka personer som äger bolaget. Exempelvis aktiebok, bolagsavtal för handelsbolag och styrelseprotokoll samt stadgar för föreningar
- Verksamhetsbeskrivning
- Ritningar över lokalen, samt ange maxantal och sittplatser på respektive yta
- Anmälan om serveringsansvarig personal
- Intyg om kunskap i alkohollagen (kunskapsprovet), alternativt boka tid för att skriva prov
- Meny gällande matutbud samt alkoholfria dryckesalternativ

Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap

Slutet sällskap innefattar en grupp människor som på förhand är känd, genom ett gemensamt intresse exempelvis en förening eller företag. En gästlista ska kunna redovisas i samband med ansökan om serveringstillstånd. För denna typ av serveringstillstånd är marknadsföring, exempelvis i sociala medier, inte tillåten.

Tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap kan beviljas max 12 gånger per år utan att anses som regelbunden verksamhet, en tillfällig period beviljas till längst 2 månader.

För servering vid tillfälligt slutet sällskap får alkoholdrycker endast inhandlas hos detaljhandelsbolaget enligt 8 kap 13 § alkohollagen.

Tillredd mat ska alltid tillhandahållas.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Tillsammans med ansökan ska sökande inkomma med:

- Kvitto på inbetald provningsavgift
- Brandskyddsdokumentation
- Ägarförhållanden, handlingar som visar vilka personer som äger bolaget. Exempelvis aktiebok, bolagsavtal för handelsbolag och styrelseprotokoll samt stadgar för föreningar
- Verksamhetsbeskrivning
- Ritningar över lokalen, samt ange maxantal och sittplatser på respektive yta
- Anmälan om serveringsansvarig personal
- Intyg om kunskap i alkohollagen (kunskapsprovet), alternativt boka tid för att skriva prov
- Meny gällande matutbud samt alkoholfria dryckesalternativ

Förändring i tillstånd

Vid förändring i tillstånd, permanent eller tillfällig förändring, ska en anmälan göras till kommunen. Detta kan gälla om- och tillbyggnad, uteservering eller förändring i serveringstider. Det kan även handla om förändrad ägarstruktur, ändringar i styrelsen eller förändrade kontaktuppgifter.

Förändringar gällande verksamhetens personer med betydande inflytande ska anmälas.

Provsmakning

För att erbjuda provsmakning av spritdrycker, vin, starköl, andra jästa alkoholdrycker eller alkoholdrycksliknande preparat krävs ett tillstånd.

Enligt 8 kap 6 och 7 §§ alkohollagen kan tillstånd för provsmakning av alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat ges till verksamheter med stadigvarande tillstånd eller för en tillfällig tidsperiod.

För verksamheter med ett stadigvarande serveringstillstånd, med förutsättning att provsmakningen sker i den aktuella tillståndslokalen, krävs en anmälan till kommunen innan tillfället för provsmakning. I anmälan ska det framgå vilka alkoholdrycker som ingår i provsmakningen och vilken partihandlare det köps in ifrån, detta gäller även tillfälliga provsmakningstillstånd, samt tid och datum för provsmakningen.

Övriga arrangemang för provsmakning riktade till allmänheten måste innan provsmakningstillfället ansöka och erhålla ett tillfälligt tillstånd för provsmakning.

Provsmakning avser en mindre mängd samt begränsat antal enheter.

Rumsservering på hotell

För hotell med restaurangverksamhet som innehar serveringstillstånd tillåts rumsservering. Krav på åldersgräns och serveringsansvarig gäller fortfarande.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Kryddning av spritdrycker

Vid ett stadigvarande serveringstillstånd kan verksamheten anmäla till kommunen om kryddning av spritdrycker, snaps.

Pausservering

Vid föreställningar kan tillstånd sökas för servering av starköl, vin och annan jäst alkohol dryck i foajéer under pausen. Pausservering gäller ej för servering innan eller efter tillställningen. Pausens totala tid får inte överstiga föreställningens totala tid. Pausservering undantas från kravet på mat.

Gemensamt serveringsutrymme

Verksamheter med stadigvarande tillstånd kan söka serveringstillstånd för gemensamt serveringsutrymme. I detta fall ska varje tillståndshavare ansvara för ordning och nykterhet inom det gemensamma området. Särskilda villkor kan meddelas i samband med serveringstillstånd för gemensamt serveringsutrymme.

Ansökan och handläggning

Målsättning vid ärendehandläggning är att tillståndshavare, sökande och allmänheten ska uppleva att arbetet med beviljande av serveringstillstånd håller en god kvalitet, är rättssäkert och grundas på socialt ansvar. Kontroll sker av sökandes lämplighet, serveringsställets lämplighet och eventuella olägenheter.

Ansökan sker via kommunens e-tjänster på www.bracke.se och www.ange.se

Sökandes lämplighet

Sökande får enligt 8 kap 12 § alkohollagen endast beviljas serveringstillstånd om personen i fråga visar sig lämplig gällande personliga och ekonomiska förhållanden samt övriga omständigheter att bedriva verksamheten i enlighet med alkohollagen. Sökande ska ha god kännedom om lagar som gäller för att bedriva en restaurangverksamhet samt brandskyddsregler.

En tillståndshavares lämplighet prövas vid ansökan samt årligen vid inre och yttre tillsyn.

Vid juridisk person riktas lämplighetskrav mot den eller de fysiska personerna med betydande inflytande (PBI) i verksamheten, det kan handla om exempelvis verkställande direktör, styrelseledamot, bolagsdelägare eller aktieägare med betydande aktieinnehav. Ekonomisk misskötsel, även om den ej är brottslig, kan komma att ses som personlig olämplighet och ge anledning till omprövning av tillstånd.

För personer med brottslig belastning, ekonomisk misskötsel eller tidigare inkallat serveringstillstånd krävs en karenstid för att visa på lämplighet. Hur lång karenstid som krävs bedöms utifrån varje enskilt fall, med hänsyn till svårighetsgrad och betydelse för att bevilja

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

ett serveringstillstånd. Brott som anses särskilt allvarlig bör karenstid enligt praxis fastställas på minst tre år.

Den som söker serveringstillstånd ska kunna redovisa finansieringen av restaurangens verksamhet på ett trovärdigt sätt för bedömning av sökandes ekonomiska förhållanden samt för att undvika olämpliga finansiärer och främjandet en sund konkurrens. Vid privata lån kan det bli aktuellt att kontrollera långivaren för att undvika exempelvis bulvanförhållande.

För att ansöka om serveringstillstånd måste sökande ha fyllt 20 år.

Lokalens lämplighet

Enligt 8 kap 16 § alkohollagen ska lokalen som brukas vid servering av alkoholhaltiga drycker vid stadigvarande serveringstillstånd vara lämplig ur brandsäkerhetssynpunkt. Lokalen ska med hänsyn till omständigheterna ha ett lämpligt antal sittplatser i förhållande till lokalens storlek och antal gäster. Lokalen ska vara överblickbar för att personalen ska kunna uppmärksamma uppkomsten av olägenheter. Enligt 8 kap 14 § alkohollagen ska serveringstillståndet gälla ett avgränsat, bestämt område.

Eventuella tillstånd kan behövas från polisen för användning av offentlig plats samt tillstånd gällande markupplåtelse och bygglov från kommunen.

Gästtoalett ska finnas i tillräckligt antal.

Uteservering

Uteservering ska vara placerad i anslutning till serveringsstället, inneha lämpligt antal sittplatser i förhållande till ytan, ha en tydlig avgränsning för vad som innefattar uteserveringen samt vara överblickbar för personalen. Matkravet gäller även vid uteservering och brandsäkerhetssynpunkt ska tas hänsyn till likväl på uteservering.

Tillstånd gällande uteservering kan begränsas till en specifik period under året och ha begränsade serveringstider.

Utbud av mat och dryck

Enligt 8 kap 15 § alkohollagen får tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten endast beviljas om verksamheten erbjuder tillredd mat, detta gäller även serveringstillstånd för slutet sällskap. Endast smörgåsar, korb med bröd eller hamburgare anses inte uppfylla kraven på utbudet. Vid stadigvarande serveringstillstånd krävs ett eget kök i anslutning till lokalen av restaurangstandard, vanliga lägenhetsspisar eller mikrovågsugnar är inte tillräcklig utrustning. Det krävs även lagad eller på annat sätt tillredd mat med ett varierat utbud av maträtter. Enligt förarbetena innebär ett varierat utbud av maträtter att det ska finnas ett flertal såväl förrätter, som huvudrätter och efterrätter att välja bland för att uppnå restaurangstandard. Köket ska vara registrerat som livsmedelsanläggning. Efter klockan 23.00 godtas ett enklare utbud av rätter, oavsett form av serveringstillstånd.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Vid tillstånd för provsmakning och pausservering ställs inget krav på matsservering.

Enligt 8 kap 21 § alkohollagen ska priset för alkoholdryck vid servering inte sättas lägre än inköpspris med ett rimligt påslag. Prissättningen av alkoholdryck ska ske på ett sådant sätt att försäljning av alkoholdrycker med högre alkoholhalt inte främjas. Gästerna får inte heller uppmanas till köp av alkoholdryck. Mängdrabatter exempelvis ”köp tre betala för två” är inte tillåtet.

Vid servering av alkoholdrycker ska det enligt 8 kap 22 § alkohollagen finnas ett tillfredställande utbud av lättdrycker. En utgångspunkt gällande utbudet är att vid försäljning av vin bör det finnas ett alkoholfritt vin, rött respektive vitt vin, och vid försäljning av öl bör det finnas alkoholfri öl på menyn.

Yttranden från andra myndigheter

Vid provning av stadigvarande serveringstillstånd, tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten samt delvis tillfälligt serveringstillstånd till slutet sällskap, skickas remiss till Polismyndigheten, andra delar av kommunen, Skatteverket, räddningstjänsten och Kronofogden.

Remissyttranden är en viktig del i kommunens arbete att pröva sökandens lämplighet för att beviljas serveringstillstånd samt för bedömning av lokalens lämplighet.

En ansökan får inte bifallas utan att Polismyndigheten har yttrat sig i ärendet enligt 8 kap 11 § alkohollagen. Detta gäller även vid ansökan av tillfälligt serveringstillstånd med undantag från tillfälliga evenemang av obetydlig omfattning. Enligt 9 kap 8 § alkohollagen har kommunen rätt att inhämta uppgifter från Skatteverket och enligt 26 § förvaltningslagen (2017:900) rätt att vid behov hämta uppgifter från andra myndigheter.

Vilken typ av tillstånd som provas avgör vilka instanser som remiss ska skickas till.

Vid yttrande om eventuella störningar för omgivningarna kan kommunen besluta om villkor att det ska finnas en ordningsvakt. Även yttrande från andra instanser kan skapa underlag för villkor i serveringstillståndet. Hänvisning kan exempelvis ske till riskerna som närboende utsätts för gällande bullerstörningar. Hänvisning kan också ske till verksamhetens nära anslutning till ungdomargårdar, skolor eller idrottsanläggningar.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet

Alkoholservering som på grund av serveringsställets belägenhet eller av andra skäl kan medföra olägenheter kopplat till ordning och nykterhet eller risken för människors hälsa kan enligt 8 kap 17 § alkohollagen nekas serveringstillstånd trots att övriga krav är uppnådda.

Större risk för störningar som är alkoholrelaterade finns om lokalen ligger i bostadsområden eller nära platser som skola/ungdomsgård. Kommunen bör i varje enskilt fall göra en bedömning.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Hänsyn vid bedömning bör tas gällande

- Kända eller anade ordningsstörningar i eller runt lokalen
- I vilket område som verksamheten är belägen i, om närboende utsätts för risker eller om det är områden som är särskilt känsliga, exempelvis ungdomsverksamheter, idrottsanläggningar.
- Brandskydds säkerheten
- Lokalens eller sökandes lämplighet
- Verksamheter som inte är förenligt med seriös restaurangverksamhet, exempelvis sexklubbar.

Undantag av krav

Undantag från krav på serveringstillstånd 8 kap 1a § alkohollagen gäller om serveringen sker vid enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer, utan vinstintresse eller annan kostnad för gästerna annat än dryckernas inköpspris samt att serveringen sker i lokaler där det inte bedrivs någon verksamhet med försäljning av alkohol- och lättdrycker. Återkommande verksamhet går inte under dessa kriterier. Alla punkter ska vara uppfyllda för att uppnå kravet på undantag.

Det krävs inte något serveringstillstånd för servering på särskilt boende enligt 8 kap 1b § alkohollagen. Vid servering av alkoholdrycker på särskilt boende krävs ett egenkontrollprogram, anpassat för verksamheten.

Villkor

I förbindelse till beviljat serveringstillstånd kan kommunen meddela villkor för tillståndet för att motverka alkoholpolitiska negativa effekter. Exempel på villkor kan vara förordnade ordningsvakter efter en viss tid, uteserveringar som stänger tidigare än övrig verksamhet, servering utanför normaltiden, tillämpning av provotid, begränsning till endast bordsservering.

Kunskapsprov

Enligt 8 kap 12 § alkohollagen ska sökande visa sig lämplig att bedriva verksamhet med serveringstillstånd. Detta styrks bland annat genom kravet att skriva ett godkänt kunskapsprov gällande alkohollagen och anslutande föreskrifter. Kravet att skriva kunskapsprov gäller alla typer av tillstånd. Folkhälsomyndigheten tillhandahåller kunskapsprovet och utförande bokas in hos kommunens alkoholhandläggare. Kunskapsprovet ska utföras med godkänt resultat innan serveringstillståndet beviljas, vilket gäller både stadigvarande och tillfälliga tillstånd.

Kunskapsprovet kostar 1 613 kr och ger sökande tre försök att klara provet med godkänt på minst 75% av varje delmoment. De fyra delmomenten handlar om alkoholpolitik, bestämmelser gällande servering, bestämmelser gällande tillsyn och bestämmelser kring mat och utrustning. Av de med betydande inflytande i verksamheten ska minst 50% av dem göra kunskapsprovet. Godkänt kunskapsprov kan användas för att söka serveringstillstånd fem år från skrivet prov.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Serveringstider

I samband med beviljande av serveringstillstånd ska serveringstider fastställas. Enligt 8 kap 19 § alkohollagen får kommunen besluta om vilka serveringstider som ska gälla. Vid beslutande om serveringstider ska kommunen ta hänsyn till 8 kap 17 § alkohollagen gällande ordning och nykterhet eller risken för människors hälsa.

Normaltiden för serveringstillstånd gäller kl. 11.00 – 01.00. Lokalen ska vara utrymd senast 30 minuter efter serveringstidens slut. Polismyndighetens yttrande har stor betydelse vid provning av serveringstid, särskilt vid provning utanför normaltiden.

Vid bedömning av varje enskilt ärende behöver kommunen ta hänsyn till om serveringstiden är lämplig för området verksamheten är belägen i samt för olika typer av serveringstillstånd. Att konkurrerande verksamhet har fått en längre serveringstid ger inte skäl att bifalla en ansökan. Hänsyn tas till skyddet för liv och hälsa, före affärs- och konkurrensmässiga vinster.

Vad gäller uteservering kan kommunen komma att besluta om kortare serveringstider än för verksamheten inomhus med anledning att inte störa omgivningarna. Uteserveringen ska vara utrymd senast 30 minuter efter serveringstidens slut. Dialog med andra delar av kommunen och räddningstjänsten ligger till grund för bedömningen.

Vid förändringar i verksamhetens serveringstider ska detta anmälas till kommunen i förväg.

Serveringsansvarig

Ansvarig personal ska enligt 8 kap 20 § alkohollagen se till att måttfullhet iakttas och att störningar kopplat till oordning eller onykterhet i samband med alkoholserving undviks.

Personalen har ett personligt ansvar att upprätthålla ordning och undvika överservering. Arbetsgivaren bör se till att personalen har rätt kunskapskap och goda förutsättningar att uppnå alkohollagens krav. Överservering, servering till minderåriga och en stökig miljö är inte överensstämmande med alkohollagens krav.

Uppdaterade listor med serveringsansvarig personal ska inkomma vid förändring.

Avgifter

I samband med ansökan av serveringstillstånd skickas en faktura på provningsavgiften. För att handläggning av ärendet ska kunna påbörjas ska avgiften vara inbetald. Provningsavgift återbetalas ej vid avslag eller återkallad ansökan. Vid anmälan om förändringar i verksamheter med stadigvarande tillstånd tas en avgift ut.

Kommunen har enligt 8 kap 10 § alkohollagen rätt att ta ut tillsynsavgift för de som har ett serveringstillstånd. Avgifterna ska fastställas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen vilket regleras i kommunallagen (2017:725). För tillfälliga serveringstillstånd ingår tillsynsavgiften i provningsavgiften. För stadigvarande

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

serveringstillstånd ska en fast tillsynsavgift betalas in, samt en rörlig tillsynsavgift som baseras på alkoholomsättningen under föregående år. Alkoholomsättningen redovisas i restaurangrapporten årligen.

Aktuell taxa finns på www.bracke.se och www.ange.se

Handläggningstider

Kommunen ska enligt 5 § alkoholförordningen fatta beslut inom fyra månader efter att en komplett ansökan har inkommit. En komplett ansökan innebär att alla nödvändiga handlingar har inkommit från den sökande till kommunen och ett mottagningsbevis har skickats ut. Om situationen kräver får handläggningstiden förlängas, dock högst med fyra månader. Sökande ska ha mottagit information om att handläggningstiden förlängs, innan den ursprungliga tidsfristen har uppnåtts. Ett beslut gällande förlängd handläggningstid får inte överklagas.

Kommunen eftersträvar en effektivare handlägningsprocess än vad alkoholförordningen ger utrymme för.

Nyansökningar, stadigvarande tillstånd	3 månader
Utvidgade tillstånd	2 månader
Utökad serveringstid	2 månader
Tillfälliga serveringstillstånd, för allmänheten	1 månad
Tillfälliga serveringstillstånd, för slutna sällskap	1 månad
Förändringar i bolaget	1 månad

Alkohol- och tobakshandläggare eftersträvar en bra och snabb service gällande serveringstillstånd. Genom att inkomma med en komplett ansökan, med tillhörande bilagor och betala prövningsavgiften, kan arbetet hanteras så fort som möjligt. Ansökan görs via e-tjänster på kommunens hemsida.

Dödsfall

Om tillståndshavaren avlidit och efterträdare vill fortsätta verksamheten ska en anmälan inkomma till kommunen inom två månader från dödsfallet. Har anmälan inte inkommit inom denna tid upphör serveringstillståndet att gälla.

Konkurs

Vid konkurs upphör tillståndet att gälla omedelbart. Ansökan från konkursförvaltare gällande serveringstillstånd måste ske och kan behandlas utan remissarbete. Ansökan från konkursförvaltare behandlas med förtur och tillståndet begränsas till en kortare tid.

Sanktioner

Enligt 9 kap 17 § alkohollagen kan kommunen ge tillståndshavaren en erinran eller varning då kraven gällande villkor eller alkohollagen brister. Syftet med erinran och varning är att tillståndshavaren ska ges möjlighet att rätta till de situationer som föranlett erinran/varning.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Erinran: Lindriga överträdelser, kan röra sig om missförstånd eller omedveten felaktig handling.

Varning: allvarlig överträdelse, men återkallelse anses inte nödvändig. Kan handla om exempelvis tillfälligt misstag gällande dåligt matutbud eller överservering.

Vid upprepad överträdelse, allvarliga överträdelser eller brister kan kommunen komma att återkalla serveringstillståndet då tillståndshavaren inte uppfyller kraven gällande serveringstillståndet eller alkohollagen (9 kap 18 § alkohollagen). Det kan exempelvis handla om att det skett brottslig verksamhet i eller i nära anslutning till serveringsstället eller att tillståndshavaren har brutit mot lagen. Ett serveringstillstånd kan även återkallas om tillståndet inte längre nyttjas.

Restaurangrapport

Restaurangrapporten ska årligen lämnas in för de som innehar ett stadigvarande serveringstillstånd. Rapporten ligger till grund för tillsynsavgiften, vilket innebär att föregående årsomsättning av alkoholdrycker ligger till grund för det aktuella årets rörliga tillsynsavgift. 9 kap 14 § alkohollagen gör tillståndshavaren skyldig att lämna in information i form av restaurangrapporten. Sista inlämningsdag för restaurangrapporten är den 1 mars och efter det skickas en påminnelse ut tillsammans med en påminnelseavgift.

Om verksamheten eller serveringstillståndet upphör ska restaurangrapporten lämnas in följande år för de månader som verksamheten var aktuell.

Riktlinjer vid tillsyn av serveringstillstånd

Kommunen är skyldig att upprätta en tillsynsplan enligt 9 kap 2 § alkohollagen som ska lämnas in till Länsstyrelsen. Tillsynsplanen beskriver mer konkret kommunens tillsynsarbete och bör uppdateras årligen.

Kommunen och Polismyndigheten gör tillsyn gällande verksamheternas efterlevnad gentemot alkohollagen (9 kap 2 § alkohollagen).

Förebyggande tillsyn

Kommunen har en skyldighet enligt 8 kap 9 § alkohollagen att informera gällande alkohollagen och gällande föreskrifter.

Det förebyggande arbetet sker genom information, rådgivning och utbildning vilket skapar en grund för dialog och samarbete med förhoppning att minska uppkomsten av problem.

Kommunen arbetar med metoden ansvarsfull alkoholservering (AAS) genom utbildning för krögare och restaurangpersonal. Utbildningen ska bland annat ge bra förutsättningar för att kunna möta olika situationer som kan uppkomma i en restaurangmiljö, minska risken för överservering, minska risken för våld och skador som kan uppkomma i samband med alkoholkonsumtion samt få stöd och uppdaterad utbildning kring alkohollagen.

Dokumentnamn: Riktlinjer för provning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

För att hålla verksamhetsutövare uppdaterad kring alkohollagen och ny information skickas ett nyhetsbrev ut årligen till verksamheter med aktuella serveringstillstånd.

Inre tillsyn

Vid inre tillsyn kontrolleras tillståndshavarens ekonomiska och personliga lämplighet samt att lagar och regler upprätthålls. Information gällande verksamheterna inhämtas från olika myndigheter som Polismyndigheten, räddningstjänsten, Skatteverket och Kronofogden. Konsumentverket och kommunen har ett delat tillsynsansvar mot den som har serveringstillstånd och marknadsföring som sker på eller i anslutning till serveringsställen. Kommunens ansvar gäller för det som berör serveringstillståndet. Dialog och samarbete med konsumentverket kan förekomma. En kontroll av verksamheternas marknadsföring kopplat till serveringstillståndet utförs och en granskning av restaurangrapporterna sker. Enligt 9 kap 8 § alkohollagen har kommunen rätt att hämta in uppgifter från myndigheter för att granska att alkohollagen efterföljs.

Yttre tillsyn

Vid yttre tillsyn besöker kommunen verksamheterna och ser över hur verksamheterna förhåller sig till gällande lagar och bestämmelser, denna typ av tillsyn kan göras i samverkan med andra myndigheter. Bedömning görs gällande ordning och nykterhet, om det sker överservering eller servering till minderåriga, hur matutbudet ser ut, hur marknadsföringen ser ut samt andra eventuella störningar. 9 kap 13 § alkohollagen ger kommunen rätt till tillträde av lokaler och handlingar för granskning.

Marknadsföring

Enligt 7 kap alkohollagen ska måttfullhet verka vid marknadsföring av alkoholdrycker. Denna typ av marknadsföring får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmuntra till intag av alkohol. Skyltar, banderoller och liknande rekvisita får inte utgöra övervägande inslag i miljön och inte heller vara påträngande. Marknadsföringen får inte rikta sig till barn eller unga under 25år. Vid "happy hour" där rabattering av alkoholdryck förekommer bör även rabattering av maträtter och lättdrycker ske.

Riktlinjer för anmälan och tillsyn av öl klass II

Servering och försäljning av öl klass II förhåller sig till alkohollagen och ska ta hänsyn till att ordning och nykterhet råder, att försäljning inte sker till minderåriga, att ingen överservering sker samt andra olägenheter. Öl klass II överstiger 2,25 volymprocent men överstiger inte 3,5 volymprocent, maldrycken benämns även "folköl".

Vid servering och försäljning i detaljhandel med folköl ska en anmälan inkomma till kommunen. En avgift tillämpas i samband med ansökan och anmälan ska ske innan verksamheten påbörjas. För att få sälja folköl krävs att verksamheten är livsmedelsregistrerad och har stadigvarande försäljning av mat i lokalen. Verksamheten ska erbjuda ett brett utbud

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

av mat som serveras eller säljs i lokalen, kioskvarusortiment med godis och snacks räknas inte tillgodose kravet.

Förändringar i form av ägarbyte ska anmälas till kommunen då rätten att sälja öl klass II inte automatiskt följer med till den nya ägaren. Om verksamheten upphör sin försäljning av öl klass II ska även detta meddelas till kommunen.

Egenkontrollprogram

Vid detaljhandel med folköl ska egenkontrollprogram utövas över försäljningen, detta ska innefatta rutiner kring personalens kunskaper gällande ölförsäljning och vara anpassat till verksamheten. Egenkontrollprogrammet ska finnas tillgängligt vid en eventuell tillsyn och personalen ska vara väl insatta i egenkontrollprogrammet.

Tillsyn

Tillsyn sker för att säkerställa att lagar och regler upprätthålls. Kommunen och polisen är tillsynsmyndigheter och ansvarar för tillsyn vid försäljning av folköl. Kommunen har rätt att enligt 8 kap 10 § alkohollagen ta ut en tillsynsavgift.

Riktlinjer för prövning och tillsyn enligt tobakslagen

Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter syftar till att begränsa hälsorisker och andra olägenheter förenade med dessa produkter. Lagen omfattar bestämmelser kring tobak, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare, örtprodukter för rökning och om användningen av andra produkter som motsvarar rökning men inte innehåller tobak.

Olika typer av tillstånd

Enligt 5 kap 1 § lagen om tobak och liknande produkter kan ett tillstånd beviljas för en viss tid eller tills vidare. Tillståndet ska gälla försäljningsstället, den lokal eller annat avgränsat utrymme som är avsedd för aktuell detaljhandel 1 kap 3 § lagen om tobak och liknande produkter.

Ansökan

Syftet med tillståndskravet är dels att motverka illegal handel och motverka osund konkurrens mellan verksamheter. Dels att främja hälsan och minska riskerna på grund av tobak och liknande produkter.

Vid ansökan görs en bedömning av helheten av de uppgifter som inhämtas.

Tillsammans med ansökan ska sökande inkomma med:

- Registreringsbevis
- Ägarförhållande, exempelvis aktiebok
- Övriga bolagsengagemang

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

- Köpeavtal
- Redovisning av finansiering
- Budget
- Hyresavtal/dispositions rätt
- Kvitto på betald prövningsavgift

Ansökan görs via e-tjänst på kommunens hemsida.

Finansiering

Finansieringskontroll görs för att motverka uppkomsten av försäljningsställen som finansieras av illegala medel. En granskning görs av finansieringsplanen, köpekontrakt och andra avtal.

Lämplighetskrav

Tobakstillstånd får endast beviljas till person som visar på lämplighet gällande personliga och ekonomiska förhållanden, samt lämpliga omständigheter i övrigt. Detta för att påvisa att verksamheten kommer drivas baserad på de krav som lagen visar (5 kap 2 § lagen om tobak och liknande produkter).

När det handlar om en juridisk person ska lämplighetsprövningen även riktas mot fysiska personer som har betydande inflytande i verksamheten, exempelvis verkställande direktör, styrelseledamot, bolagsdelägare eller aktieägare med betydande innehav. Vid privat finansiering kan finansiär komma att provas som person av betydande inflytande.

Lokal

Ett försäljningsställe definieras den lokal eller annat avgränsat utrymme som detaljhandeln avser. Om verksamheten finns på flera ställen måste tillstånd sökas för varje försäljningsställe. Det får inte finnas flera tillståndshavare på ett försäljningsställe. Vid ansökan ska sökande visa att denne disponerar över lokalen som försäljning har tänkt att ske ifrån.

Egenkontrollprogram

När tillståndspliktig försäljning av tobaksvaror eller gränsöverskridande distansförsäljning sker ska egenkontroll över försäljningen bedrivas enligt 5 kap 6 § lagen om tobak och liknande produkter. Egenkontrollprogrammet ska vara lämpligt för verksamheten och hållas uppdaterat.

Egenkontrollprogrammet ska innehålla namn på tillståndshavaren och försäljningsstället. Hur försäljningsstället säkerställer efterlevnaden av tobakslagen bland annat gällande krav för märkning och hantering av varor, information till personalen, ålderskontroller och marknadsföring. Egenkontrollprogrammet ska vara skrivet på svenska eller engelska. Personalen ska hållas uppdaterad kring egenkontrollprogrammet.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Enligt 5 kap 7 § lagen om tobak och liknande produkter ska egenkontrollprogrammet och andra uppgifter bifogas med ansökan för kommunens prövning av tillståndet. Egenkontrollprogrammet ska visas upp på förfrågan av kommunen vid tillsyn.

Yttranden från andra myndigheter

Vid ansökan av försäljning via detaljhandel får kommunen inhämta yttranden från Polismyndighet, när ansökan avser partihandel måste kommunen inhämta yttrande från Polismyndighet och Tullverk (5 kap 4 § lagen om tobak och liknande produkter).

Myndigheterna ska yttra sig om sökandes lämplighet vilket innefattar personer av betydande inflytande och verksamheten. Remisser skickas till Polismyndigheten, Skatteverket, Kronofogden och eventuellt Tullverket. Det kan även vara aktuellt att inhämta yttrande från andra delar av kommunen.

Dödsbo

Om tillståndshavaren avlider eller får förvaltare enligt 11 kap 7 § lagen om tobak och liknande produkter ska anmälan göras till kommunen om förvaltare avser att fortsätta rörelsen. Anmälan ska inkomma till kommunen inom två månader. Om ingen anmälan görs upphör tobakstillståndet att gälla efter att tidsfristen upphört enligt 5 kap 8 § lagen om tobak och liknande produkter.

Konkurs

Vid konkurs upphör tillståndet att gälla omedelbart enligt 5 kap 9 § lagen om tobak och liknande produkter. Om konkursförvaltaren vill fortsätta verksamheten ska en ansökan göras till kommunen, vilket ska behandlas med förtur.

Karenstid

Hur lång karenstid som är lämplig bedöms i varje enskilt fall med hänsyn till exempelvis brottets art. Enligt praxis gäller en karenstid på tre år.

Marknadsföring

Grundregeln gällande marknadsföring av tobaksprodukter är att all marknadsföring är förbjuden. Undantag gäller för prisinformation och relevant information om varan. Marknadsföringen får inte vara påträngande, uppsökande, eller uppmana till bruk. Exempel på otillåten marknadsföring är skyltar som gör ett dominerande inslag i miljön, bildskärmar i syfte att väcka uppmärksamhet, upplysta budskap, röda prislappar eller meddelande om mängdrabatt, marknadsföring som syns utifrån samt produktplacering i form av exempelvis snustorn eller andra specialmontrar (4 kap lagen om tobak och liknande produkter).

Förpackning

Enligt 3 kap 1 § lagen om tobak och liknande produkter ska förpackningar vara försedda med varningar gällande de hälsorisker som produkten medför.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Tillsyn

Lagar och regler kvarstår även efter beviljat tillstånd. Kommunen tillämpar inre och yttre tillsyn för att säkerställa att detta efterföljs.

Vid inre tillsyn görs kontroller av information inhämtade från andra myndigheter. Vid yttre tillsyn kontrolleras bland annat egenkontrollprogrammet, marknadsföringen, hur ålderskontroller sker, hanteringen av tobaksprodukter och förpackningarnas märkning enligt 7 kap lagen om tobak och liknande produkter.

Kommunen som tillsynsmyndighet har rätt att begära in handlingar, varuprov, upplysningar och liknande som krävs vid tillsyn (7 kap 17 § lagen om tobak och liknande produkter). Vidare har kommunen rätt att få tillträde till område, lokalen eller andra områden som berörs av tillsynen över att lagen upprätthålls (7 kap 18 § lagen om tobak och liknande produkter).

Förändringar i verksamheten

Vid förändringar i verksamheten som berör ditt tobakstillstånd eller avslutad verksamhet ska en anmälan inkomma till kommunen. Förändringar som ska anmälas kan vara ändrade ägar- eller bolagsförhållanden, ändrat egenkontrollprogram, avbrott av tobaksförsäljning eller ändrade kontaktpgifter.

Sanktioner

Enligt 7 kap 9 § lagen om tobak och liknande produkter får kommunen meddela om föreläggande eller förbud, kommunen har även rätt att sätta ut vite.

Kommunen får återkalla tobakstillstånd om tillståndet inte längre nyttjas, kraven som meddelats vid tillståndsgivning inte längre uppnås, det har förekommit brottslig verksamhet på eller i anslutning till verksamheten samt om varning har tilldelats utan förbättring enligt 7 kap 10 § lagen om tobak och liknande produkter.

I stället för återkallelse får kommunen meddela tillståndshavaren en varning, om varning kan anses vara en tillräckligt ingripande åtgärd 7 kap. 11 § lagen om tobak och liknande produkter.

Handläggningstider

Vid komplett ansökan ska kommunen enligt 4 kap 1 § förordningen om tobak och liknande produkter skicka ett mottagningsbevis till verksamheten. Vid en komplett ansökan har alla nödvändiga handlingar inkommit till kommunen.

Handläggning för tobakstillstånd beräknas till 3 månader. Handläggningstiden startar vid komplett ansökan.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Avgifter

Vid prövning av tobakstillstånd tar kommunen ut en avgift för handläggning av ärendet (8 kap 1 § lagen om tobak och liknande produkter). Avgiften betalas inte tillbaka vid nekat tobakstillstånd eller återkallad ansökan. Kommunen har rätt att ta ut en tillsynsavgift enligt 8 kap 2 § lagen om tobak och liknande produkter, vilket görs årligen.

Aktuell taxa finns på www.bracke.se och www.ange.se

Elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare

En elektronisk cigarett är en produkt för konsumtion av nikotinånga via ett munstycke. Verksamheter som vill bedriva försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare måste inkomma med en anmälan om försäljning till kommunen, innan försäljning startar.

Egenkontrollprogram

Verksamheten ska ha ett egenkontrollprogram där rutiner kring ålderskontroll ska framgå. Egenkontrollprogrammet ska även visa på hur utbildning och information sker till personalen, hur marknadsföringen får ske samt hur avvikelser ska hanteras. Egenkontrollprogrammet ska lämnas till kommunen vid anmälan om försäljning.

Åldersgräns

Försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare är endast tillåten till personer som har fyllt 18 år. Personalen har ett ansvar att kontrollerna köparens ålder och tillståndshavaren har ett ansvar att informera personalen om lagar och regler. Verksamheten ska ha tydlig skyltning gällande åldersgräns på 18 år.

Förpackningen

Varje förpackning ska ha en hälsovarning enligt 3 kap 2 4 §§ lagen om tobak och liknande produkter. Ett informationsblad och en innehållsförteckning ska finnas i varje förpackning. Om detta saknas är det inte tillåtet att sälja produkten.

Marknadsföring

Det är inte tillåtet att marknadsföra elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare på annat sätt än att tillhandahålla dessa produkter till försäljning samt kommersiella meddelanden i dess närhet. Produkter och meddelanden får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk (4 kap lagen om tobak och liknande produkter).

Sanktioner

Verksamheter ska ha kontroll över försäljningen och att personalen följer lagar och regler. Eventuella brister ska åtgärdas. Efterföljs inte lagen kan förbud om försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ske. Om förbud anses allt för ingripande ges istället en varning (7 kap 9–15 §§ lagen om tobak och liknande produkter).

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Tillsyn

Det är kommunen som ansvarar för tillsyn gällande att verksamheterna följer aktuella lagar och regler 7 kap 3 § lagen om tobak och liknande produkter.

Avgift

Kommunen får ta ut en avgift för tillsyn av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare (8 kap 2 § lagen om tobak och liknande produkter). Kommunen tillämpar en avgift gällande anmälan av försäljning för elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare. Aktuella taxor återfinns på www.bracke.se eller www.ange.se

Tillsyn rökfria miljöer

Syftet med rökfria miljöer handlar dels om folkhälsan och att minska rökning och risken för livsstilsrelaterade sjukdomar. Dels om att öka tillgängligheten av utomhusmiljöer för personer som inte vill eller bör utsättas för rök. Minskad exponering av cigarettök bidrar till avnormalisering av rökning.

Rökförbudet omfattar bland annat uteserveringar på restauranger och caféer, hållplatser för kollektivtrafik, inhägnade platser för idrottsutövning, lekplatser och entréer vilket allmänheten har tillgång till.

Förbudet gäller utöver tobak även elektroniska cigaretter och rökning av örtprodukter samt vattenpipa. Förbudet gäller inhalering av upphettad eller förångad tobak.

Ansvarig för att rökförbudet upprätthålls behöver sätta upp skyltar med information, ta bort askkoppar, uppmana personer att inte röka och avvisa personer som bryter mot reglerna. Endast polis och ordningsvakt kan dock avlägsna en person från platsen. Ansvarig för platsen är den som äger eller på annat sätt disponerar över lokalen eller området.

Det är kommunen som utövar tillsyn över rökfria miljöer (6 kap lagen om tobak och liknande produkter).

Riktlinjer för anmälan och tillsyn enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter

Försäljning av tobaksfria nikotinprodukter regleras genom Lag (2022:1257) om tobaksfria nikotinprodukter. Försäljning får ske först efter att en anmälan har gjorts till kommunen där försäljningsstället ligger. Det gäller även för verksamheter som sålt tobaksfria nikotinprodukter innan den nya lagen trädde i kraft och om tillstånd för att sälja tobaksvaror finns. Försäljning av dessa produkter är inte tillåtet innan anmälan har lämnats in.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn
Datum: 2024-04-17

Beslutad av:
Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024
Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Egenkontrollprogram

Vid försäljning av tobaksfria nikotinprodukter ska verksamheten upprätta och utöva egenkontrollprogram enligt 18 § lagen om tobaksfria nikotinprodukter.

Egenkontrollprogrammet ska vara anpassat till verksamheten och innehålla rutiner för försäljning och hantering av tobaksfria nikotinprodukter i enlighet med gällande lagstiftning. Egenkontrollprogram ska bifogas med anmälan. Ändringar ska snarast anmälas till kommunen.

Ålderskrav

Tobaksfria nikotinprodukter får enligt 19–20 §§ lagen om tobaksfria nikotinprodukter inte säljas till personer under 18 år. Den som säljer tobaksfria produkter ska försäkra sig om att personen som köper är över 18 år och kontrollera legitimation om det krävs. Det ska finnas tydlig och synbar märkning och information om förbud att sälja eller lämna ut tobaksfria nikotinprodukter till personer under 18 år.

Märkning

På tobaksfria nikotinprodukter ska det finnas innehållsdeklaration och hälsovarning, vilket ska upplysa om nikotinet negativa påverkan 7–8 §§ lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Märkning får inte jämföra aktuell produkt med andra produkter som mindre skadlig och den får inte likna ett livsmedel eller kosmetisk produkt.

Marknadsföring

Marknadsföring för tobaksfria nikotinprodukter får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till användning enligt 9–13 §§ lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Meddelanden som visas ska begränsas till relevant fakta om varan och dess egenskaper, i saklig form. Marknadsföringen får inte utformas så att den väcker särskild uppmärksamhet eller utgöra dominerande inslag i miljön.

Tillsyn

Kommunen har tillsammans med Polismyndigheten och Folkhälsomyndigheten ansvar för tillsynen hos verksamheterna gällande upprätthållande av lagstiftningen 24–25 §§ (2022:1257). Kommunen har även rätt att göra kontrollköp enligt 37 § lagen om tobaksfria nikotinprodukter.

Sanktioner

Vid brister kan tillståndshavaren få en varning eller föreläggande 28–29 §§ lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Vid allvarigare överträdelse kan försäljningsförbud av tobaksfria nikotinprodukter ges. Allvarliga överträdelse kan även komma att påverka verksamhetens tobakstillstånd.

Dokumentnamn: Riktlinjer för prövning och tillsyn

Datum: 2024-04-17

Beslutad av:

Kommunfullmäktige i Bräcke § 32/2024

Kommunfullmäktige i Ånge § 39/2024

Avgifter

Kommunen tar ut en avgift vid anmälan om försäljning av tobaksfria nikotinprodukter. En tillsynsavgift tas ut årligen 40 § lagen om tobaksfria nikotinprodukter. Aktuella taxor återfinns på www.bracke.se eller www.ange.se

Riktlinjer för anmälan och tillsyn enligt lag om handel med receptfria läkemedel

Lag (2009:730) om handel med receptfria läkemedel möjliggör försäljning av receptfria läkemedel av andra verksamheter än Apotek. Läkemedelsverket har det övergripande ansvaret kring försäljning av receptfria läkemedel och anmälan om försäljning ska ske till Läkemedelsverket, innan försäljning påbörjas. Kommunen rapporterar brister till Läkemedelsverket som ansvarar för sanktioner. Om förändring sker eller om verksamheten upphör måste detta meddelas till Läkemedelsverket.

Verksamheten ska bedriva egenkontroll och därmed upprätta ett egenkontrollprogram anpassat till verksamheten.

Kommunen ansvarar för den lokala tillsynen och Läkemedelsverket för den övergripande tillsynen. Kommunen gör tillsyn på bland annat egenkontrollprogrammet, att det finns tydlig skyltning om 18 års gräns samt att endast tillåtna läkemedel säljs. Kommunen har rätt att ta ut en tillsynsavgift.

Överklagande

Beslut gällande serveringstillstånd och tobakstillstånd kan överklagas till förvaltningsdomstolen. Överklagan i form av skrivelse ska inkomma till kommunens alkohol- och tobakshandläggaren senast tre veckor efter fattat beslut. Kommunen skickar ärendet vidare till förvaltningsdomstolen. Kommunen ges tillfälle att yttra sig innan förvaltningsdomstolen fattar ett beslut.

Kontakt

Mer information finns på www.bracke.se eller www.ange.se

Kontakta alkohol- och tobaksenheten, Bräcke och Ånge kommun, Hantverksgatan 25, Box 190, 843 21 Bräcke eller per mail: bygg-miljonamnden@bracke.se

Tel 0693-161 00 växel